യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധമ്)/സർഗം 46

ശ്രീരാമ ഉവാച .
ഭഗവൻഥ്.സർവ-സാര+ജ്ഞ+ ത്വയൈഷാ ബി+ല്വ-രൂപിണീ .
മഹാ-ചി+ദ്ഘന-സ+ത്തേഹ കഥി-തേതി മതിർ-മമ .. 1

ചിന്മ+ജ്ജാ-രൂപ-മഖില/മഹംൻ-താദീദ-മാത-തമ് .
ന മനാ-ഗപി ഭേദോ്ഽ+സ്തി+ ദ്വൈതൈ+ക്യ-കലനാ+ത്മകഃ .. 2

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

യഥാ+ ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡ-കൂശ്-മാ+ണ്ഡ/മ+ജ്ജാമേർ/വാദി-സം+സ്ഥിതിഃ .
തഥാ ചി+ദ്വി+ല്വ-മ+ജ്ജേയം ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡാദി-ജഗത്-സ്ഥിതിഃ .. 3

സൃഷ്ടി-ചി+ദ്വി+ല്വ-മ+ജ്ജാ+ സ്യാത്/-സ്വാ/ധാരാ+ന്യ+ത്വ-സംഭവേ .
വിനാശഃസ് സർവ-ഗ+സ്യാ+സ്യ ന ചൈതത്-സംഭവ+ത്യലമ് .. 4

ചിതേർ-മരീച-ബീജ+സ്യ ജഗ-ദാ+ഖ്യാ ചമത്-കൃതിഃ .
സ്ഥിതാ സൗഷുപ്ത-സൗ+മ്യാ+ന്തഃശ് ശിലാ+ന്തഃസ്-സംനി-വേശവത് .. 5

അ+ത്രേമാ-മി+ന്ദു-വദന ചി+ത്രാം വിസ്മയ-കാരിണീമ് .
വർണ്യ-മാനാം മയാ ര+മ്യാ/മ+ന്യാ-മാ+ഖ്യാ-യികാം ശ്രൃണു .. 6

സ്നിഗ്ധാ+ സ്പഷ്ടാ മൃദു+സ്പർശാ മഹാ-വിസ്താര-ശാലിനീ .
നിവിഡാ നി+ത്യ-മ+ക്ഷുബ്ധാ+ ക്വചി-ദസ്തി മഹാശിലാ .. 7

ത+സ്യാമ+ന്തഃഥ് പ്രഫു+ല്ലാനി പദ്മാനി സുബഹൂ+ന്യപി .
സര+സ്യാ-മിവ ര+മ്യാണി/ താ+ന്യന+ന്താനി സ+ന്തി വൈ .. 8

അ+ന്യോ+ന്യ+പ്രോത-പ+ത്രാണി മിഥോ വിഘടി-താനി ച .
മിഥ+ശ്ചോപ-നിഗൂ-ഢാനി ഗൂഢാനി+ പ്രകടാനി ച .. 9

അധോ-മുഖാ+ന്യൂർധ്വ-മു+ഖാ/+ന്യപി തി+ര്യങ്/മുഖാനി ച .
മിഥോ-മിലിത-മൂലാനി മിഥഃഥ് പ്രോത-മുഖാ+ന്യപി .. 10

കർണികാ-ജാല-മൂലാനി മൂലാന്തഃഖ്-കർണി-കാനി ച .
ഊർധ്വ-മൂലാ-ന്യധോ-മൂലാ/+ന്യമൂ-ലാനീ-തരാ-ണി ച .. 11

തേഷാംഞ്ച് ച നികടേ സ+ന്തി ശങ്ഖാഃശ് ശത-സഹ+സ്രശഃ .
ച+ക്രൗ-ഘാ+ശ്ച മഹാ-കാരാഃഥ് പദ്മ-വത്-സംൻ നിവേ-ശിനഃ .. 12

ശ്രീരാമ ഉവാച .
സ+ത്യ-മേത+ന്മയാ ദൃഷ്ടാ താദൃശീ സാ മഹാശിലാ .

ശാല+ഗ്രാമേ ഹരേർ/ധാമ്നി വി+ദ്യതേ പരി-വാരിണീ .. 13

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഏവ-മേത+ദ്വിജാ-നാസി ദൃഷ്ട-വാനസി താം ശിലാമ് .
യോ യ+ശ്ച ത+ത്ര വൈ+ പ്രാണഃസ് സമസ്താ/ദൃഗ-ന+ന്തരഃ .. 14

മയാ+ത്വി-യമ-പൂർ-വൈവ ശിലേഹ കഥിതാ തവ .
യ+സ്യാ-മ+ന്തർ/മഹാ-കു+ക്ഷൗ സർവ-മസ്തി ച നാസ്തി ച .. 15

ചി+ച്ഛി-ലൈഷാ മ+യോക്താ തേ യ+സ്യാ-മന്തർ-ജഗ+ന്തി വൈ .
ഘന+ത്വൈകാ+ത്മ-ക+ത്വാദി/വശാ-ദേഷാ ശിലൈവ ചിത് .. 16

അ+പ്യ+ത്യ+ന്ത/ഘനാങ്/ഗായാഃസ് സുനീ-ര+ന്ധ്രാ-കൃതേ-രപി .
വിദ്യതേ്ഽ+ന്തർ/ജഗ+ദ്ധൃ+ന്ദംവ് വ്യോമ്നീവ വിപുലാ-നിലഃ .. 17

ദ്യൗഃഹു+ ക്ഷമാ വായു-രാകാശം പർവതാഃസ് സരിതോ ദിശഃ .
സ+ന്തി ത+സ്യാം ശിലായാംഞ്ച് ച സുഷിരംൻ ന മനാഗപി .. 18

അ+സ്യാമേവ ഘനാങ്/ഗാ+ത്മ ജഗത്/പദ്മം വിജൃമ്ഭതേ .
ഏതസ്മാ+ദ്വസ്തുതോ നാ+ന്യ/ദന്യ+ച്ഛു+ദ്ധാ+ത്മകംഞ്ച് ച വാ .. 19

ശങ്ഖ-പദ്മാ-ദികംൽ ലോകം പാഷാണേ ലി+ഖ്യതേ യഥാ .
ഭൂതം ഭവദ്/ഭവി+ഷ്യ+ച്ച ശിലായാം ശാല-ഭഞ്ജികാ .. 20

തഥാ+സ്തി ത+ത്ര തത്-സർവം സം+സ്ഥാനംവ് വസ്തുതോ യഥാ .
ഉപ-ലാന്തഃസ് സംനി-വേശോ നാനാ+ത്മാ+പ്യേക-പി+ണ്ഡതാമ് .. 21

യഥാ-ദ+ത്തേ തഥൈഷാ ചിത്-പി+ണ്ഡാ-കാരൈ-കികാംങ് ഘനാമ് .
യഥാ പദ്മഃശ് ശിലാ കോശാ ദഭി+ന്നസ്/ത+ദ്വപുർ-മയഃ .. 22/

തഥാ സർഗ+ശ്ചിതോ രൂപാ-ദഭി+ന്നോ്ഽപി വപുർ-മയഃ .
സുഷുപ്താ-വ+സ്ഥയാ ച+ക്ര/പദ്മ-ലേഖാഃശ് ശിലോദരേ .. 23

യഥാ+ സ്ഥിതാ+ശ്ചിതേ-ര+ന്തസ്/തഥേയംഞ്ച് ജഗദാവലീ .
ശിലാ+ന്തഃഫ് പദ്മ-ലേഖാലീ/ മ-രി-ചാ+ന്തശ്-ചമത്-കൃതിഃ .. 24

നോദേതി നാസ്ത-മായാതി യഥാ സർഗസ്-തഥാ ചിതൗ .
യഥാ പുര+ന്ധ്ര്യാം മർ+ത്യോ്ഽ+ന്തർ/മ+ജ്ജാ വാ ബി+ല്വഗാ യഥാ ..25

തഥാ്ഽന+ന്ത/വികാ-രാ+ഢ്യാ ചിതൗ/ ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡ-മ+ണ്ഡലീ .
വികാരാദി തദേ-വേതി മുഖൈ/വോ+ക്തിര-നർഥികാ .. 26

ത+ത്താം സമുപ-യാ+ത്യാശു ജല-ബിന്ദു-രിവാമ്/ഭസി ..
അന+ന്ത+ത്വാ+ച്ചിതേ-രേതദ്-വികാരാദി ചിതേരിതി .. 27

ഉ+ക്ത്യാ സംപ+ദ്യതേ യ+ച്ച ത+ല്ലയേന വിലീ-യതേ .
ബ്രഹ്-മൈ-വേദംവ് വികാരാദി വികാരാ+ദ്യർഥ-വർജിതമ് .. 28

വർജനാ-വർജനേ്ർ-ഥ+സ്യ+ ബ്രഹ്-മൈ-വാന+ന്തതാ-വശാത് .
ബ്ര+ഹ്മ+ സ്ഥിതംവ് വികാരാദി+ ബ്രഹ്-മൈ-വോത്/പാദിതംങ്ങ് ക്രമാത് .. 29

അ+ത്രാ+ന്യാർഥ-മിദംവ് വി+ദ്ധി മൃഗ-തൃഷ്ണാമ്/ഭസാ സമമ് .
ബീജം പുഷ്പ-ഫലാ+ന്ത+സ്ഥം ബീജാ+ന്തർ/നാ+ന്യദാ+ത്മകമ് .. 30

യാദൃശീ ബീജ-സത്താ സാ ഭവ+ന്തീ യാ+ത്യഥോ+ത്തരമ് .
ചി+ദ്ധനേ ചി+ദ്ധന+ത്വംയ് യത്-സ ഏവ+ത്രി-ജഗത്-ക്രമഃ .. 31

ഏക+ത്വ-മേത-യോർ+ദ്വി+ത്വ-മേകാ-ഭാവേ+ ദ്വയോഃഹോ+ ക്ഷതിഃ .
ജഗദ+ന്യ-ഭവോദ്/ഭൂതിർ/ന കദാ-ചി+ത്തദീ-ദൃശമ് .. 32

ചിദ-ചി+ന്ന കദാ-ചി+ച്ച+ ദ്വയ-മ+ന്തർ/മിഥോ്+ദ്വയമ് .
മഹാശിലാ+ന്തരേ ഭേദോ ലേഖാ+ത്മാസ്തി യഥാ ബഹുഃ .

തദ+ന്യാ-ന+ന്യ-മ+ജ്ജാദി ചി+ദ്ധനേ+ത്രി-ജഗ+ത്തഥാ .. 33

രേഖോ-പരേഖാ-വലിതാ യഥൈകാ പീവരീ ശിലാ .
തഥാ+ ത്രൈലോ+ക്യ-വലിതം ബ്രഹ്-മൈക-മിതി ദൃ+ശ്യതേ .. 34

ഏത+ച്ഛിലാ+ന്ത-രബ്ജാദി യഥാ നിത്യം സുഷുപ്/തകമ് .
നാസ്ത-മേതി ന ചോദേതി തഥാ്ഹംൻതാ ജഗദ്-ഗതിഃ .. 35

യഥാ ശിലാ+ന്തർ-ലേഖാദി ഭി+ദ്യതേ ന ശിലാ+ന്തരാത് .
തത് സാരത്വാജ്-ജഗത്/കർതൃ കർതൃ+ത്വാദി/ജഗ+ച്ചിതിഃ .. 36

യഥാ ശിലാ+ന്ത-രബ്ജാനാം സ്പ+ന്ദാ+സ്പ+ന്ദ-ഭവാ-ഭവാഃ .
വിഷയ+ത്വംൻ ന ഗ+ച്ഛ+ന്തി കർതാരോ ജഗതസ്-തഥാ .. 37

നേദംങ്ങ് കദാചിത്/ക്രിയതേ ന കദാചന ന+ശ്യതി .
അ+ദ്രിവത്/പ്രഭവോ+ല്ലാസ/വിലാസാ-വേദനാ+ത്മകമ് .. 38

യഥാ യ+ത്ര യദാ-കാരംൻ തഥാ ത+ത്ര തദേവ ഹി .
ബ്രഹ്മ-സ+ത്താ+ത്മകം സർവം സുഷുപ്/ത+സ്ഥ-മിവ+ സ്ഥിതമ് .. 39

ഭൂരി-ഭാവ-വികാരാ+ഢ്യോ യോ്യംഞ്ജ് ജഗ-ദുരു+ഭ്രമഃ .
സുഷുപ്ത-മേവ ത+ദ്വി+ദ്ധി ശിലാ+ന്തഃഫ് പ+ങ്കജാദി-വത് .. 40

നി+ത്യം സുഷുപ്ത-പദ-മേവ ജഗ+ദ്വിലാസഃസ്-
സ+മ്യക്-പ്രശാ+ന്ത-സമ-ചി+ദ്ധന-ഖാ+ത്മ-ക+ത്വാത് .
പദ്മാഃശ് ശിലാ+ന്ത-രിവ സർഗദ-ശാസ്ത്ര-സാരാ
ദൃഷ്ടാ ന ദേഹ-മുപ-യാ+ന്തി കദാചി-ദേവ .. 41

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ ശിലാ-കോശോപ-ദേശോ നാമ ഷട്/ച+ത്വാ-രിംശഃസ് സർഗഃ ..46..

ഓം

****

CHECKED BY GURU P.R.IYER

24.11.2023